

gyermekirodalmi lap
2022. november

NAPSUGÁR

SZENTEK, SZAVAK, SZELLEMEK

November a szentek hónapja. Elseje, Mindenszentek napja azoké a szenteké, akikről külön nem emlékezik meg az egyház. Később a köpenyét kettéhasító Mártont, az adakozó, betegeket gondozó Erzsébetet, az iskolák, könyvtárak, nyomdászok bölcs védnökét, Katalint, és az első apostolt, Andrást ünnepeljük.

A Napsugár lapjain takarékoskodunk, sarat dagasztunk, a fényes égre bámulunk és emlékezünk azokra, akik már nincsenek velünk. Meglóbálgjuk töklámpásainkat, és már Kínában vagyunk! Hazajövet megtekintjük Erdély erődtemplomait, bekukkantunk az ácsolt ládák fedele alá.

Elgondolkodunk a betegséggel kapcsolatos szavaink eredetén. Meglessük a vadászó rókát, eltévedünk az ókori görögök és rómaiak labirintusaiban. Mielőtt ránk telepedne a dér, kézilabdázunk, utána pedig vad rejtvényfejtés, viccolvasás veszi kezdetét. Adventi hangulatban lapozzatok, verseljete, rajzolatok mókás-vicces, komoly-tudós, mesélő-mélázó barátokkal, a Napsugárral!

László Noémi
főszerkesztő

CÍMLAP: KÜRTI ANDREA

NAPSUGÁR, gyermekirodalmi lap. LXVI. évfolyam 733. szám. Kiadja a NAPSUGÁR Kft.

Főszerkesztő: László Noémi • Képszerkesztő: Bak Sára • Szerkesztő: Berki Tímea

Lapterv: Division Boutique Agency • DBA (www.teamdba.co)

Megrendelhető: 400462 Cluj, Bld. C. Brâncuși nr. 202 ap. 101 • 0264418001

naps.sziv@napsugar.ro • www.napsugar.ro • www.facebook.com/napsugar.szivarvany

A lapok árát a következő bankszámlákra várjuk: RO45RNCB0106026602080001 BCR CLUJ, RO70BTRL01301202P90961XX BT CLUJ, SC NAPSUGÁR-EDITURA SRL, CUI: 210622.

Készült a kolozsvári TipoOffset Kft. nyomdájában, nyomdai előkészítés: Komáromy László.

ISSN 1221-7751

TÁMOGATÓINK:

ÁRA 8 LEJ

A TAKARÉKOSSÁG TITKAI

(Méhes György: Leleplezem a családomat, Dacia Könyvkiadó, Kolozsvár, 1972, részlet)

Semmi sem hiányzott a boldogságunkhoz, csak egy autó. Éppen ezért elhatároztuk, hogy takarékoskodni fogunk. Szívósan, tervszerűen, eredményesen. De hogyan? Nagygyűlésre hívtam össze családom tagjait. Rögtön a kellős közepébe vágtam bele:

– Akartok gépkocsit?

Senki sem válaszolt. Folytattam tehát:

– Nos, ha akartok, akkor ezentúl takarékoskodni fogunk.

– Takarékoskodjunk – nyugodott bele Öcsi.

– De mielőtt elkezdjük, vegyél nekem sílécet és síbakancsot, mert a régit kinőttem.

Krisztinka semmit sem mondott, csak könnybe borult a szeme. A következő félóránk azzal telt, hogy makacsul unszoltuk, mondja el, mire van szüksége.

Kihúztuk belőle, hogy kellene egy új télikabát meg egy táncruha meg egy pár cipő és hozzá táska és... Még felsorolt vagy tíz-tizenkét holmit, de becsületére legyen mondván, mindegyiket csak a mi unszolásunkra. Végül példának állítottuk a testvére elé.

– Látod, Öcsi!

– Látom – felelt ő epésen. – Megint átver benneteket.

– Tudjátok, mit? – szólalt meg a hajmeresztően gyakorlatias Anyu. – Elsejétől kezdjük a takarékoskodást.

Öcsi kapuzárási pánikba esett, és a sífelszerelés mellé gyorsan kért egy pár korcsolyát, karórát, töltőtollat és egy felfújható gumikrokodilt.

– Megörültél, minek neked a krokodil?

– Jövő nyárra, a tengerre.

Tulajdonképpen igaza van a gyermeknek. Nem árt, ha van a háznál egy gumikrokodil. Valóban jól jön majd a nyáron. Igaz ugyan, hogy a jövő nyáron sehová sem megyünk nyaralni.

– Miért?

– Azért, mert takarékoskodunk.

– Nem lehetne a tengerparton takarékoskodni?

– Csönd! – szólt közbe Anyu. – És neked mire van szükséged? – nézett rám végül.

– Tulajdonképpen semmire!

– Dehogynem!

– No igen. Hát szóval egy rend új ruhát feltétlenül kell csináltatnom, és nincs rendes fekete cipőm, amivel társaságba mehetnék.

– Ezentúl nem járunk társaságba.

– És azt sem szeretném, hogy túl sokat bajlódj a lyukas zoknikkal.

– Úgysem megyünk esténként sehová, az alatt stoppolok, és te felolvasol nekem.

– Néhány kötet könyvet is kell vásárolnom havonta.

– Úgy tudom, költözköztél meg esküdtél, hogy soha többé egyetlen könyvet sem vásárolsz.

– Hamis eskü volt.

Mialatt én ezt végiggondoltam, Anyu összeadott. Arca egyre komorabbá vált. Aztán eltolta maga elől a számadást.

– Add össze te is – sóhajtott.

Összeadtam.

– Kétévi teljes jövedelmünk elég lesz – szóltam meg kellő drámai szünet után.

– Feltéve – tette hozzá Anyu –, ha közben nem eszünk, nem iszunk, nem fizetünk házbért, vagyis ha egyáltalán nem létezünk.

Egymásra néztünk.

– Mi lesz most?

Az lett, hogy hosszú esztendőink után végre ismét az asztalra csaptam, így bizonyítván, hogy mégis én vagyok a családfő.

– Az lesz, hogy tapasztalatcserére megyünk. Kémszemlére. Megtudjuk, mások hogyan takarékoskodnak!

SÁRMESE

Hétfőn esett, kedden még jobban esett, szerdán annál is jobban, és így tovább, vasárnapig. Egy hete, hogy esik – állapította meg Dolopog.

Mivel egy hete nem sétált már, elindult szokásos mezőbejárására. Hétfőnként szokta végigjárni a környező dombokat, először a Sárga-dombra megy fel, majd onnan átmegy a Száraz-gödörhöz, hogy végül megkerülje a Százéves fát.

Szokása szerint feltette zöld keménykalapját. Vörös posztókabátját hosszú, sárga sállal egészítette ki. A bakancsa napsütéses időben barnás volt, borongós időben feketés. És arról volt nevezetes, hogy hangtalanul lehetett járni benne. Meg is lepte párszor már Dolopog a barátait azzal, hogy derült égből villámcsapásként a legváratlanabb pillanatokban jelent meg közvetlen közelükben. Most ő lepődött meg azon, hogy nem megy a néma járás. A bakancsa tocsogott, csobogott, locsogott és vartyogott. Ha jobban odafigyelt, szinte félszavakat, szavakat hallott. Egyelőre a hangok arra a macskazenére emlékeztettek, ahogyan Dododó, Dolopog barátja unalmában halandzsázik.

Tovább sétált, bár látta, hogy zöld keménykalapja lassan megpuhul az esőben és a sok magába szívott víztől majdnem fekete. Amikor a Sárga-dombhoz ért, hátrapillantott, és látta, hogy lábnyomai nagy csigaházat rajzoltak ki, ahogy a dombocskát párszor megkerülte, amíg a tetejére ért. Hallgatta az eső csendjét. Közben hallotta, ahogy a sár cuppogásából lassanként értelmes szavak formálódnak. Ilyenformán:

Eső, eső, eső,
cseppre csepp függönyt sző.
Eső, eső, eső,
cseppre csepp függönyt sző.
Szép eső, jó eső.

Mire leereszkedett, a Sárga-domb bebarapult. Szomorú volt, hogy az eső miatt nem látja a dombtetőről a falut. Csak nagy, tejfehér ködfoltot látott a helyén. Elképzelte, hogy ha nincs a köd, talán látná Dododót, ahogy kockás ingében átugrik a kerítésen, vagy amint egy kecskével kergetőzik. Továbbment. Pár lépés után megérkezett a Száraz-gödörhöz. Nem volt valami száraz, úgyhogy nem is ereszkedett le. Körülnézett a Százéves fánál, de nem találta meg az ösvényt, mindenütt csak sár és sár volt. A gödör meg telis-tele vízzel. Körüljárta a gödrot. Mire a Százéves fához visszaért, a kabátja nem vörös, hanem inkább bordópiros volt már. Lábszárait teljesen felspriccolta sárral, olyanok voltak, mint valami titkos hieroglifák. Olyan mélyre süppedt a sárban, hogy beleragadt a bakancsa. Csak óriási erőfeszítéssel tudta kihúzni. Nagy cuppanással végre kiszabadult a sártengerből a színváltó bakancs. Alig lépett párat, máris akkora sárdarabok ragadtak fel a talpára, hogy meg kellett álljon, hogy letakarítsa. Nem ment könnyen, a sár nagyon ragaszkodott a bakancshoz, minden recébe, még a 39-es számba is belekapaszkodott. Dolopog egy ágacs-kával piszkálgatta, de a sár nagyon megkutyálta magát, nem akart lejönni. Kiálló szalmaszálak jelezték, hogy morcos, és ragaszkodik ahhoz, hogy továbbhaladjon Dolopog talpán.

Végül egy határozott, sőt durva mozdulattal leszakította a sárdarabot a bakancsról. Az nagy nyekkenéssel a sárba, majd onnan mély csobbanással egy tócsába pottyant. Még valami kuruttyoló hangot is kiadott, mint egy tócsában fürdőző béka. Dolopog nagy meglepetésére a kuruttyoló hang többé-kevésbé értelmes szavakká változott. Ilyenformán:

Szép eső, jó eső,
meleg, fagy minden jó.
Szél, dér, zimankó jó –
eső, eső, eső.

A pocsolából házikobold- vagy bányagoblinszerű valami ugrott elő. Fényes, fekete süvege volt. Kiköpött két szalma-

szálat, a harmadikat még rágcsálta. Beszéd közben buborékokat eregetett a szájából, és gurgulázó hang kísérte minden szavát. Kicsi sártestéhez képest meglehetősen gyorsan haladt. Dolopog hazaindult, de a goblin vele tartott, a nyomában ugrált. Mire visszaértek a mostanra vízzel színültig telt Száraz-gödörhöz, a goblin már egy számot csócsált: száztizenegy, száztizenegy... Dolopog rájött, mi van: ennyi lábnyomot számolt odáig a goblin. Nem volt kedve a gödröt ismét megkerülni. Támadt egy ötlete, de mire körülnézett, a goblin már

jött is egy farönkkel. Felkapaszkodtak rá, és bottal evezve áttutajoztak a tóvá vált Száraz-gödörön. Mire odaértek, a Sárga-domb a naplementében, a lehullt levelek takarója alatt már vörösnek látszott.

Beesteledett. Majdnem fekete volt minden. Hiába esett, Dolopog és a goblin* alig várták már, hogy Dodódónak elmeséljék ezt a napot. Egy hete, hogy esik, minden fekete, de lehet tutajozni, és nappal tömérdek új színben játszik minden! – kiáltotta Dolopog.

BERTÓTI JOHANNA

SÁRGA, KÉK

Lent napsárga,
fényes avar.
Nyár, tél zárva,
de nem zavar.
Fejem felett
metszőn kék ég –
itt feledett,
ősz szépség.
Nagy kupola
tág lapályon;
valahol a
láthatáron
összeérnek
zöld vonalban.
Fényt fürkészek,
mozdulatlan.

*goblin: manószzerű, mesebeli lény

Krisztus után 1209-ben Magyarországon második Endre királynak és feleségének, Gert-rúdnak kislánya született, aki a keresztségben az Erzsébet nevet kapta. A kislány születésének hírére Hermann tübingiai fejedelem, fia számára feleségül kérte őt.

Endre király selyembe pólyálta, ezüst bölcsőbe fektette lányát és Wartburg várába küldte. Ott négyesztendőskorában eljegyezték Hermann fiával, de az nem sokkal később meghalt. Ezután ennek öccsével, Lajossal jegyezték el Erzsébetet.

Erzsébet Wartburg várában nevelkedett. Hamar kitűnt a többi gyermek közül, mert kedves volt, szép, szelíd és jámbor. A gonosz udvari nép mégis gyakran csúfolta és megálázta őt. Azt mondták, szolgálólánynak született, nem fejedelemasszonynak. Erzsébet mégsem haragudott senkire.

Amikor a lány tizenkét esztendőskor lett, megtartották a menyegzőt. Nagy ünnepség és lovagi torna után Erzsébet és Lajos herceg örök hűséget esküdött egymásnak. Ezután békességben, boldogságban éltek. Erzsébet alamizsnát osztott a szegényeknek, a betegeknek gondját viselte.

Egy téli napon Erzsébet köntöse alatt titokban kenyeret, húst, tojást vitt a várból a városba, a nélkülözőknek. Az ösvényen vadászatból hazatérő férjével találkozott. Lajos megkérdezte, ugyan mit cipel az ölében. Erzsébet szelíden felelte, hogy bizony, az ott mind csupa rózsa.

Lajos szétnyitotta Erzsébet köpenyét, és csodák csodájára Erzsébet öle valóban rózsával volt tele. Csodálkozott Lajos, hogy télvíz idején honnan került annyi rózsa. És megértette, hogy Isten nem hagyja hazugságban azokat, akik az ő nevében jót cselekednek.

Egy alkalommal, amikor betegeket ápolt, egy súlyos beteget Erzsébet a saját ágyába fektetett. Lajos anyja szaladt a fiához a hírről, hogy felesége idegent bújtat az ágyában. Lajos fejedelem nem akart hinni neki. Zsófia aszszony unszolta, hogy menjen, és saját szemével győződjék meg az igazságról.

Lajos kopogtatott az ágyasház ajtaján. Belement és körülnézett, de semmit sem vett észre, mert Erzsébet az ágyfüggöny mögé rejtette a súlyos beteget. Lajos elégedetten távozott és elmondta anyjának, Zsófiának, hogy felesége ágyában senkit sem talált.

Zsófia visszaküldte Lajost az ágyasházba, hogy menjen, és nézzen körül alaposabban. Lajos visszament, Erzsébet pedig nem állt az útjába. Amikor Lajos az ágyfüggönyt félrehúzta, a párnákon Krisztus urunk feküdt, elgyötört testtel, tövisszörűvel a homlokán.

Lajos nem szólt egy szót sem, hanem megengedte Erzsébetnek, hogy a betegek és a szegények számára kórházat építtessen. A kórház felépült, és Erzsébet maga is részt vett az ott gyengélkedő betegek gondozásában. Wartburg várában ma is látható Szent Erzsébet ispotálya, vagyis kórháza.

KISS LEHEL
ERZSÉBET

Erre suhan Erzsébet.
Körülötte letépett,
szélkavarta levelek.
Fagy csípkedi, fergeteg
kap utána. Lent, a sár
tükörében holdsugár
lobban, csillog, elenyész
– felsöpri egy égi kéz.
Ott halad a szépleány,
szíve néma csalogány.
Meg nem torpan, nem remeg:
kötényében fehér rózsák,
piros rózsák
fénylenek.

NAGYÁLMOS ILDIKÓ
**AKIK MÁR
NINCSENEK**

Azok, akik már nincsenek,
övék az égbolt s a fellegek,
ők költik csendben a Napot,
gyűjtanak sok száz csillagot.

Ők őrzik bennünk a tüzet,
virágba borítanak rügyet,
biztatnak szótlan, hangtalan,
életre kelnek egy dallamban.

Azok, akik már nincsenek,
megannyi rést kitöltenek,
lábnyomuk, ha megpihen,
feloldódnak a semmiben.

CSEH KATALIN
SEJTELEM

Hol vannak, merre vannak?
Háttal földi robajnak?

Hol vannak, merre járnak?
Csönd tetején méláznak?

Föltűnnek játszi lengén,
felleg áttetsző selymén?

Hűs krizantémfehéren,
szüntelen lebegésben?

Órláng a szívük helyén,
talán így van ez rendjén.

TÓTH ÁGNES

TÖKPARÁDÉ

FŐZŐTÖK

Tök a fejem, nagy és kerek,
az egész kert rajtam nevet.
Apámra, a tökre ütök,
de nem vagyok tökkelütött.
Nevethet e zöld csőcselék,
leszek én még tökfőzelék!

CSILLAGTÖK

Csillag lehetnék az égen
vagy a tenger mélyén,
de én tökként éledelek
itt a kert legvégén.
Nem akarok panaszkodni,
könnyet sem hullatok,
mert a pohos tökök között
igazi sztár vagyok.
Másik nevem patisszon,
nagyra nővök, ha izsom.

TÖKLÁMPÁS

Nincsen lába,
így nem csámpás,
hasából lesz a töklámpás.
Gyomrában egy gyertya ég,
villogtatja két szemét.
Fején ül a tökcalap,
fényes szája majd bekap!

TÖKKIRÁLY

Végre eljött csütörtök,
asztalunkon sütőtök.
Anyá nevet, s így kínál:
„Desszertünk a tökkirály.”

DÖME ZSUZSA

AZ ŐSZI SZELLŐ ÉS AZ ÉGBOLT

Angyalszárnynon őszi szellő
libben, lábán kis cipellő,
nem is cipő, puha topán
pántja feszül szellőbokán.

Rádörren a sűrű erdő:
Eredj innen, te tekergő!
Rengetegben kerülendő
az ily' semmire sem kellő!

Topán toppan, rebben szellő:
Nem vagyok semmirekellő!
Szél küldött, hogy hozzak enyhét,
s kérjek tőled kis türelmet.

Azt üzeni, idejében
eljön társával, a téllel,
s mindent hóval, szélllel bélel.
Addig elégedj meg vélem!

S toppan topán, lég meglebben:
fuvallatot ennél szebben
nem lengedeztetett szellő.
Meg is tapsolta az erdő.

OZSVÁTH ZSUZSA

CSALOGATÓ

Egy gombóc mind fölött,
Egy gombóc nevetlen,
Egy, amely pártát ölt,
Tiéd az Egyetlen!

Egyetlen gombócom,
ki most ha napra jutsz
– lobogó vizedből,
fazéknak aljáról,

nagy vizek medréből,
hegyeknek torkából,
álmatlan álomból,
szememnek sarkából –

mutasd meg légyszi, hogy
nevének betűje
annak a fiúnak,
aki majd elém rogy
– csokival, csokorral,
reggeli csipával –
mégis mi lesz?

DARVAY TÜNDE rajza

AZ ÉJFÉLI TANÖSVÉNY

3. rész

Hétfőn, ahogy beértem az iskolába, észrevettem, hogy az osztálytársaim a hátam mögött pusmognak. Máskor is előfordul, tudjátok, én az átlag gyerekektől eltérően nem nyolc órára járok, hanem... mindegy, gyakran kések. Ferilacit mégsem hanyagolhatom. Szóval beérek úgy tíz, nem, tizenegy körül, és hallom, hogy pusmognak. Nem is hallom – látom. Hadd pusmogjanak, gondolom, de egyszer csak észreveszem, hogy ugyan pusmognak, de nem rólam pusmognak. Ettől tényleg ideges lettem. Nézem, hát egy új gyerek van az osztályban. Olyan rendes gyerek, túl rendes, nyakkendő visel, fehér inget, vasalt nadrágot. Na, mondom neki, nem csoda, hogy pusmognak a há-

tad mögött, hát hogy lehet ilyen ruhákban járni?! Nézz rám! Sáros cipő, kitérdelt nadrág, szakadt, kockás ing. Megmondta a nevét, mondtam neki, így nem hívhatnak, ki kell találjunk neked valami rendes, kétszavas nevet, mert ez egy olyan sztori, ahol mindenkinek titkos neve van. Azt mondta, Józsigyuri akar lenni, ráhagytam. De ez még mind semmi. Azt kérdezte, vannak-e errefelé tanösvények. Így hát másnap reggel az erdőben kezdtük ketten az iskolát. Megmutattam neki Ferilacit, becszó, azonnal elhitte. Még én is elcsodálkoztam rajta. Így ment egész héten. Be nem állt a száánk, annyit dumáltunk. Hogy az ő városában is van egy tanösvény, de ennél izgalmasabb,

LÁSZLÓ NOÉMI
UTAZÁS

Novemberem, mi kéne még?
Nagy fellegek közé kis ég,
andalító, világító,
amitől elakad a szó.

Novemberem, hová megyünk?
Ahová visz lélegzetünk:
magasra tán és messzire,
s magunkba, mélyre le.

és hogy ott nem egy gyerek változott valami-
vé, hanem egy egész osztály.

Olyan volt, esküszöm, mintha magammal
találkoztam volna.

Gyanús is lehetett volna, persze, az is volt,
csak nem jöttem rá, mitől.

Lehet, hogy csak képzelem az egészet? Az
agyamra ment a sok bókászás az erdőben?
Az egész a tanösvény műve?

Meg kellett tudnom valahogy.

Az osztálytársam mindenesetre valódi
volt. Láttam az osztálynaplóban, az osztályfő-
nök bemutatta mindenkinek, mi kell még?

Józsigyuri valóságos volt. És beszélgettünk!

Talán szerdán vagy csütörtökön bökte ki
először, hogy nem reggel kell felkeresni a tan-
ösvényt. Az igazi kaland akkor kezdődik, ha
éjfélkor megy végig rajta az ember.

Ettől azért kicsit mégis berezeltem. Éjfél-
kor?! De hát olyankor a magunkfajta alszik!

– Velem tartasz? – kérdezte.

– Üsse kavics – mondtam –, de azért mást
gondoltam.

Úgysem jönne ki ide éjfélkor.

– Szombaton tizenegykor találkozunk a
kórháznál – mondta –, és elrohant.

Valahogy megoldottam a szüleimmel, sze-
rintem nem is hallották, ahogy azt mondom,

kimegyek egy kicsit levegőzni. Mi van a mai
szülőkkel, ti tudjátok?

Gondoltam, úgysem jön el Józsigyuri.

Tévedtem. Ott várt.

– Készen állsz? – kérdezte, és azt hiszem,
azt mondtam, aha.

Mielőtt beléptünk volna az erdőbe, megpa-
rancsolta, hogy kapcsoljam ki a zseblámpámat.

– Lámpafénynél úgysem látsz semmit –
mondta.

Na persze, gondoltam, még hogy lámpánál
nem látsz!

A fák között tényleg meglepően jól lehetett
látni. Ág reccsent, az öreg fák nyikorogtak,
ahogy az kell.

Józsigyuri megfogta a karomat, és szabad
kezével előre mutatott.

– Látod? – kérdezte.

Nem láttam. Azazhogy várjatok... igen, va-
lami sistergett, bűgött, körözött a levegőben.
Mintha egy kapu nyílt volna meg. A kapun túl
pedig kanyargó ösvény kezdődött.

– Az éjtféli tanösvény – mondta Józsigyuri.
Gyerünk!

Mit tehettem volna, követtem.

Onnan tudjátok, hogy túléltek, hogy legkö-
zelebb folytatom a mesélést. Megígérem!
Vagy ki tudja?

KÓSZABÓCSA TANODÁJA – NYELVEK, KULTÚRÁK

KÍNA

Szia/Jó reggelt!=
te jó vagy!
你好! (Niháo!)

A Föld legnépesebb országába tartunk. Régen a Selyemúton mentünk volna, ahol a kereskedők pézsmát, gyémántot, igazgyöngyöt, fűszereket szállítottak. A bors, sáfrány, gyömbér az aranynál többet ért.

Itt áll a Föld legmagasabb hegycsúcsa, a 8848 méteres Csomolungma, a Himalája hegységben. Erőss Zsolt erdélyi hegyász, a Hópárduc, az első magyar állampolgár, aki a csúcsra 20 évvel ezelőtt felért. A magas hegyek kifogják a szelet, az esőt. Így jött létre a hatalmas Góbi sivatag.

Ma repülővel Pekingbe, a fővárosba a tengeri csillag formájú Daxing repülőtérre érkezünk. A magasból letekintve sűrű erdőt, szent hegyeket, templomokat, ókori városokat, teraszos rizsföldeket láthatunk. Gyakori az áradás, földrengés, szökőár, a nagy szárazság is.

Kínát 1500 folyó szeli át, köztük a Jangce, Ázsia leghosszabb folyója. Itt él a legrégebbi fafaj, a ginkgo biloba, azaz páfrányfenyő, és az óriáspanda is. Híresek a fából készült, kifelé hajló tetejű, díszített templomok, a pagodák. A világ leghosszabb műemléke, a kínai Nagy Fal a Holdről is látszik.

A fővárosban, Pekingben áll a Tiltott Város, a kínai császár palotája. 980 épületében 8700 szoba található. Az agyagból készült hadsereget őrző, távoli mauzóleum Krisztus előtti időkben épült, hogy az akkori császár uralmát a túlvilágon is megőrizze.

A mindenkori főváros nyelve volt a kínai császárság hivatalos nyelve. Ma a pekingi nyelvjáráson alapuló mandarint használják. Százezer írásjegyének felét találjuk meg a szótárban is. Ám aki 3000 jelet ismer és megfelelően hangsúlyoz, az már boldogul! Bár a ma szó másképpen ejtve jelenthet lovat, anyát, kendert vagy szidást is!

$\text{日} + \text{十} = \text{早}$
 nap sűt reggel
 $\text{言} + \text{吾} = \text{語}$
 szó én nyelv

A kínai nyelvben nincs igeragozás, többes szám, nincsenek nemek. Az írás fogalomírás, aminek művészi változata a kalligráfia. A mandarin szövegeket felülről lefele, jobbról balra haladva írják. A mai „pinjin” írás a latin ábécé alapján jelöli a kínai írásjegyeket.

Tudtátok, hogy Kínában készítettek először papírt? Olyan tartós volt, hogy ruha és páncél is készült belőle. Papírra vetették népmeséiket. Olvassátok őket, vagy két gyerek kalandos történetét Cao Wenxuan Bronz és napraforgó című könyvéből.

A kínai újesztendő a januárban vagy februárban kezdődő tavaszt jelző holdújév. A kínai asztrológia 12 éves körrel számol. Most a Tigris évét éljük, jövőre a Nyúl éve következik. A zenét, az álarcos operát, az árnyjátékokat is kedvelik. Nemzeti sportjuk a britektől tanult ping-pong.

Ételhez csak bambuszból, fából, ezüstből, elefántcsontból készült pálcikával illik nyúlni, de lehet csámcsogni, szipogni, bőfogni az asztalnál. Az enni szavuk azt is jelenti: rizset fogyasztani, az ebédlő: rizsterem. Szójaszószban főzik az ételt, a ropogós pekingi kacsát pedig nemzeti eledelnek tartják. A ketchup kifejezés a ké-tsiap szóból származik és ecetes halmártást jelent. 番茄酱

Ismeritek a fengshui, tajcsi (táj csi), kungfu, wok, go, tangram szavak jelentését? Ha valamelyiket kipróbáltátok, meséljete róla nekünk!

Összeállította: BERKI TÍMEA

ÉPÍTETT ÖRÖKSÉGÜNK ERŐDTEMPLOMOK

A templomok veszély idején menedékül szolgáltak, így gyakran fallal, bástyákkal vették körül őket. A toronyból figyelő őrkjelt adtak, ha tűz ütött ki, nagyidő vagy éppen ellenség közelgett. A vastag kerítésfalakon néhol ma is láthatjuk a gyilokjárókat, lőréseket, vagy azokat a tárolókat, ahol élelmiszereiket őrizték a helyiek. Erődtemplomokként emlegetjük ezeket a régi templomokat, amelyeket Erdélyben a szászok építettek, de Székelyföldön is gyakoriak az alacsonyabb védőfallal bekerített templomok.

Szent Kereszt szárnyas oltár

Erdély déli részén a kerci apátságból érkező kőfaragók és építőmesterek több erődtemplom építésén dolgoztak. A négykaréjos, kerek ablakú prázsmári evangélikus templomot ők fejezték be. Ez a legerősebb középkori erődítmény Európa délkeleti részén. A kettős védőfalat négy félkör alakú védőtorony és egy nagyobb kapuvédő torony erősítette. A kőfalban 3 emeleten 275 szalonnakamrát és műhelyeket alakítottak ki, ahova külső falépcsők vezettek. A belső udvaron állt a paplak, az iskola, néhány kút, de temetkeztek is ide. A hálóboltozatos templom központi díszé az 1450 körül készült Szent Kereszt szárnyas oltár.

Szalonnakamrák
Prázsmáron

A többszáz erdélyi erődtemplom közül a prázsmári mellett a szászfehéregyházi, szászkezdí, berethalmi, nagybaromlaci, kelneki evangélikus és a székelyderzsi unitárius templom 1993 óta az UNESCO-világörökség része.

Evangélikus erődtemplom, Berethalom

Prázsmári erődtemplom

A székelyderzsi erődtemplom az egyetlen romániai magyar műemlék ezek sorában. A templomot és tornyot várkerítés veszi körül, amelyet félfedél formára alakítottak át, hogy kelengyész ládákat, szerszámokat tárolhassanak benne. A bástyákban ma is szalonnát és füstölt húst tartanak a helyiek. Ez az élő örökség és a templomban feltárt Szent László-freskók sora egyedi látványosság.

Szent László-freskók

A székelyderzsi
unitárius
erődtemplom

Illyefalvi református
erődtemplom

Biztos hallottatok a legendás illyefalvi Napsugár-táborokról, amelyeket évente megszervezünk versenyek és a bélyeggyűjtemények nyerteseinek jutalmául. Meghívottjaink, a gyermekek és tanítóik idén nyáron is a várfallal megerősített templom udvarán táboroztak, és a bástyákban laktak.

Napsugár-tábor
Illyefalván

Melyik erdélyi település templomát dúlták fel 300 évvel ezelőtt a tatárok? Az esemény emlékére ma is gyásznapot tartanak augusztus 24-én. Olvassatok utána, és írjatok nekünk pár sorban erről az eseményről!

Ha szorgalmasan válaszoltok a rovat kérdéseire, év végén tiétek lehet a jutalmaként kisorsolt Mesés Székelyföld-sorozat 5 kötetének egyike.

Összeállította: BERKI TÍMEA
Illusztráció: STARMÜLLER BORÓKA

❖ HÁZBAN, HÁZ KÖRÜL ÁCSOLT LÁDÁK, SZUSZÉKOK

DIMÉNY-HASZMANN ORSOLYA rovata

A régi vidéki élet ember-alkotta eszközeiről szóló sorozatunkat a Háromszéken, Kovászna megyében található, csernátoni Haszmann Pál Múzeum gyűjteményének tárgyai ihlették.

Az ácsolt láda a legősibb tároló bútorunk itt, a Kárpát-medencében. Helyenként más-más neve volt, Erdélyben főleg szuszéknak nevezték. A néprajzkutatók szerint őse már az ókori közel-keleti civilizációkban létezett. Szerkezete, formájának és díszítéseinek jellegzetességei bizonyíthatóan legalább ezer évesek.

❖ Szuszék vagy ácsolt láda minden székely szobában állt. Sokáig párhuzamosan, egy fal mentén volt az ácsolt láda, de mellette már megjelent a fenyőfából készült, festett asztalosbútor. Az ácsolt ládák sorra kiszorultak a lakásból, bár eredetileg ruhaneműt,

fehérneműt, szőtteket tartottak bennük. A székely ember azért vigyázott rá, nem dobta el. Tudta hasznosítani, gabonátárolásra használta. Így került a padlásra egymás mellé egy kisebb ácsolt láda és a fonott gabonartató kas.

Az ácsolt ládák első lapját, két bütejét, tetejét gyönyörűen, hornyolókéssel díszítették. Ősi jelképeink, a fenyő, a nap, a csillag, a rózsza üzennek nekünk ezekről a bútordarabokról ma is. A háromszéki ácsolt láda első ránézésre hiába más, mint a növényi festőanyaggal is színezett dunántúli ácsolt láda. Ha figyelmesen vizsgáljuk őket, azt látjuk, hogy táji jellegzetességeiken túlmenően azonos a gyökerük.

❖ A szuszék egy több ezer éves technológia kiforrott formája, és hasítással, ács munkával készült, jó minőségű bükkfából.

bütü, büteje, bütüje – tájszó: valaminek az elvágott, lecsapott, illetve lapos vége. (Például: a bot, a gerenda, a ház bütüje.)
hornyolókés – hosszúkás barázdát húzó faragókés

MESÉL A SZÓ

Hol volt, hol nem, bár sose lett volna, mégis mindig volt **betegség**. Ősi gond, ősi szó. Az ómagyar **be(t)+eg** gyökből képeztük a **hideg, meleg, öreg** mintájára.

A régi nyelvben **baj, kór, nyavalya** szavunk is betegséget jelentett, ám mára csak összetételekben őrzik ezt a jelentést: **angolkór, holdkór, kórház, kórlap** (nem fişal!), **szívbaj, tüdőbaj**.

A **baj** eredetileg küzdelmet, párviadalt jelentett (aminek többnyire betegség, halál lett a vége), erre utalnak **bajvívás, párbaj, bajnok, bajtárs** szavaink. Baj szavunk mai értelme általánosabb: mindenféle rosszat, gondot jelent.

A **nyavalya** ma szitokszó, hajdan súlyos betegséget jelentett. Ebbe halt bele a tudós macskája Arany János tréfás versében: *Kendermagos szegény cica / Nyavalyába esvén, / Fölvette a néhai nevet / Egy szép őszi estvén.*

Hiszek a szóban. Kötelességem figyelni a szóra. Hiszem azt, hogy elvezet a pecsétek mögé, ahol éppen rám várnak a titkok. (Nagy László)

Gróf Bethlen Miklós, Erdély kancellárja 1690 táján Önéletírásában lejegyezte: *Jobb tenyeremet puska-vesszőbe ütém, olyan nyavalya kerekedett a hideg miatt, alig hogy le kelle vágni bokában a kezemet miatta.*

Hogy hívjuk ma a kezünk bokáját, és hogy mondjuk ezt: *alig hogy le kelle vágni?* Levágták a kezét vagy sem?

Bethlen Miklós azt is elmeséli, hogy amikor egy sebe csúnyán gennyezett, Segesvárra vitték a **borbélyhoz**. Borotválás, hajvágás betegesen? Szó sincs róla. A borbély egyben sebész is volt, tehát nem a gróf szakállát, haját vágta le, hanem a kelését vágta ki.

A borbély az embereket, a patkolókovács az állatokat gyógyította. Fazekas Mihály, a Lúdas Matyi írójának édesapja is patkolókovács és állatorvos volt.

SZÓLJ, SZÁM!

1. „Fordítsátok le” mai magyarra Arany János: A tudós macskája című versének aláhúzott kifejezéseit: Kendermagos szegény cica / Nyavalyába esvén, / Fölvette a néhai nevet / Egy szép őszi estvén.

2. Novemberben halottainkra emlékezünk, de a halál szót kiejteni is alig merjük. Gyűjtsetek rokon értelmű kifejezéseket arra, ha valaki meghal.

3. Döme Zsuzsa versében, a 9. oldalon őszi szellő libben, táncol. Egy-két szóval magyarázzátok meg az alábbi **szeles** kifejezések jelentését: **széllel bélelt, széltooló, szélkiáltó, szélhámos, szélkakas, széllel szemben, szellőrózsa, szélmalomharc, szeleburdi.**

◆◆◆
**HAVONTA
ÉS ÉV VÉGÉN
DÍJAKAT
SOR SOLUNK KI!**

**Szeptemberi díjazottunk
a sarmasági III. osztály.**

**A megfejtéseket honlapunkon közöljük:
www.napsugar.ro/category/megfejtések**

♀ SZÓ- MÓKA

Kérdezi a friss lótulajdonos a lovászt:

– Ma vettem ezt a lovat. Szerinted versenyezhetnék vele?

– Persze! Sőt, amilyen gebe, még simán le is győznéd!

◆
A begipszelt lábú horgászt megkérdi egy arra járó:

– Harapnak a halak?
– Nem, csak elestem.

◆
– Hogy hívják a ragadozót, amelyik bűnözőket eszik?
– Gonosztevő.

◆ KISKÓPÉ VENDÉGEI: UNIPAN HELGA ŐRANGYAL A LÁTHATÁRON

Idén **UNIPAN HELGA** a vendégem, aki szinte a Napsugár indulása óta rajzol a lapnak. Helga néni sokat sétál a Kolozsvár környéki erdőkben, távcsővel, fényképezőgéppel, jegyzetfüzettel. A látottakat mesteri módon örökíti meg. Hallgassátok, hogy amíg fest, mit mesél nekem a képről!

Leesett tán már az első hó, aminek minden szánkozó csibész örül. Amíg a sziporkázó tájban gyönyörködünk, föltűnik vörös bundájával a róka. Ezúttal nemcsak remek szimata, de a hóban maradó, árulkodó nyomok is segítik abban, hogy zsákmányhoz jusson.

Mint a mesében, őravaszsága őzgidára, nyúlra vadászik, de a tyúkot, a békát sem veti meg. Alkalomadtán egy-egy bogárral vagy bogyóval is beéri. Most azonban előre örül a finom vacsorának: erdei egerek nyomára bukkant.

A kis rágcsálók erdős, bokros vidéken a föld alatti fészek-odúban élnek, télen akár az erdőszéli házak közé is bemerészkednek. Föld alá ásott járataikba télire élelmet, magvakat gyűjtenek. Az óvatos egérek otthonának két kijárata is van, amit most sajnos a nyomokat követő róka is gyorsan megtalál.

Tiszta szerencse, hogy a csupasz csipkebokron őrködő szajkó időben jelzi a veszélyt! Az erdőben már pár rovarot bekapott a telet is nálunk töltő, színpompás madár, és makkból is belakmározott. De kedvencét, a hecserli-bogyót nem hagyhatta ki. Így látta meg ravaszdi vadászunk lángoló színű bundáját, és azonnal riasztotta az aprólábú rágcsálókat.

Egérkéink elég riadtak. Alig pihegnek, mégis hálásak, hogy idejében fölfuthattak a frissen behavazott tájból kinyúló, csupasz ágakra, melyek aljában ott didereg a három izzó csipkebogyó, amit derék szárnyas őrszemünk hamarosan jóízűen elfogyaszt. Kérdemelte!

▼▼▼
**HAVONTA
ÉS ÉV VÉGÉN
DÍJAKAT
SOROLUNK KI!**

▲▲▲▲▲
Mi vezeti nyomra télen a rókát?

**Szeptemberi nyerteseink: Lázár László, Csíkszentdomokos;
Micu Maya Barbara, Szatmárnémeti.**

**A megfejtéseket és a nyertesek listáját honlapunkon közöljük:
www.napsugar.ro/megfejtések.php**

ILYEN A SPORT TERÍTÉKEN A KÉZILABDA

BÁLINT JULIANNA rovata

Szlovénia, Észak-Macedónia és Montenegró novemberben rendezi a női kézilabda Európa-bajnokságot. A 16 európai csapatból az első három helyezett kijut a 2023-ban esedékes világ-bajnokságra, a győztes pedig a 2024-es franciaországi nyári olimpiára. Lássuk, miről szól ez a mozgalmas teremsport!

Két, 6 játékosból és egy kapusból álló csapat küzd a 20x40 méteres pályán, a félórás félidők közé tíz perc szünet szorul. Kézilabdában fontos a laza csukló, a labdát nyitott ujjakkal, csípőmagasságban ajánlatos vezetni. A játékosok lehetnek: irányítók, átlövők, beállók vagy gyors, robbanékony szélsők.

A kapus a felismerhetőség kedvéért a többiekétől eltérő mezt visel. Ha nincs nála labda, elhagyhatja a kaput, részt vehet a játékban. Tilos gáncsolni, lökdösődni, akadályozni az ellenfelet a dobásban, vagy játékosok fejére, arcára célozni a 15 cm átmérőjű labdával.

A játékosok lábbal nem érinthetik a labdát, amit 3 másodpercig vagy három lépés idejére tarthatnak maguknál. Az ellenfél testével elzárhatja a játékos útját, hajlított karral előlről kísérheti. Aki futó ellenfelét ellöki, nyakát, fejét megüti, azt kizárják.

Miért jó, ha a vízilabda, a kosárlabda és a futball keresztezéséből született kézilabdát játsszuk? Mert javul a mozgásunk és a figyelmünk, hozzá szokunk a csapatjátékhoz. Amúgy a foci után ez a legnépszerűbb, a hoki után a leggyorsabb labdajáték.

Ami a legjobb: kézilabdázni nyaralás közben is lehet, mióta kifejlődött a strandkézilabda, amit ideális esetben a tengerparti homokban játszhatunk, pont, mint Gyuri és Sári!

Bónusz: a kézilabdában a figyelmeztető sárga és a kiállítást eredményező piros lap mellett a néhány éve bevezetett kék lap is létezik, melyet különleges szabálytalanságok esetén mutat fel a játékvezető.

A HÓNAP KÉRDÉSE

Hol rendezik a 2024-es nyári olimpiát?

HARMADIKOSOK, FIGYELEM!

Sportoljatok velünk! A Napsugár Öttusa Bajnokság nevezési feltétele: rovatunk kérdéseire beküldött 3 válasz. Nevezési határidő: 2023. január 31. A részleteket megtaláljátok honlapunkon: <https://www.napsugar.ro/napsugar-ottusa-bajnoksag-2/>

MÜLLER KATI rajzai

❖ ÚTON A KÉPZŐMŰVÉSZET TÖRTÉNETÉBEN

A BARLANGRAJZTÓL A KÉPERNYŐIG

MURÁDIN LOVÁSZ NOÉMI rovata

GÖRÖGÖK ÉS RÓMAIAK. LABIRINTUSOK

Az európai művészet és gondolkodás az ókori görög kultúrában gyökerezik. Itt és ekkor az ember lett minden dolog mércéje és végső célja. A görögök szépségre, tökélyre, harmóniára törekedtek. A krétai, mükénéi, athéni görögök lenyűgöző templomokat építettek, otthonaikat festményekkel díszítették.

Kr. e. 1200 körül, Kréta szigetén, Knósszosz városában épült egy bonyolult alaprajzú, rengeteg teremből, udvarból álló óriási palota. Itt alakult ki a hírhedt labirintus, útvesztő. A görög mitológia szerint a szobákból és folyosókból álló agyafúrt építményt Minósz krétai király építtette. Ide záratta be Minótauroszt, az embertestű, bikafejű szörnyet.

Az ókori Görögország sok nagy festőt, szobrászt, író, tudóst és filozófust adott a világnak. Amikor a rómaiak szinte egész Európát meghódították, tartománnyá vált. A rómaiak büszkék voltak hatalmas birodalmukra, ugyanakkor csodálták a görög civilizációt. Szívesen másolták a görög palotákat, templomokat, szobrokat.

A Birodalom hódító hadjáratait követően a római művészet a hatalom és az erő kifejezésére szolgált. A városokban a császárokról, uralkodókról valóságos szobrok készültek. Diadaloszlopok, diadalívek, fürdők, színházak, pompás paloták épültek. Az épületek belső falait, a padlókat mozaikkal díszítették. A mozaik apró, színes darabokból összeállított, természeti formákat, labirintusszerű mintákat ábrázoló kép. Az egyik híres római kori labirintust egy pompeji ház falára karcolták.

▲▲▲▲▲ MASZAT MŰVÉSZ FELHÍVÁSA

Tervezz és készíts mozaikot! Kell hozzá karton, színes papír, olló, ceruza, ragasztó.

Rajzolj útvesztőt, készíts labirintust!

Vörös és fekete színnel díszíts ki egy görög vázát!

RAJZFILMAJÁNLÓ:

https://www.youtube.com/watch?v=_i4spmvGu7o

▼▼▼
**HAVONTA
ÉS ÉV VÉGÉN
DÍJAKAT
SORSOLUNK KI!**

Szeptemberi nyerteseink: Hadnagy Krisztina, Kolozsvár; a csíkszeredai József Attila Iskola IV. SbS osztálya.

TALÁLD KI!

MÜLLER KATI rovata

A megfejtéseket a 26. oldalon találod.

NEVESS VELEM!

1

Csupa novemberhez köthető képecske váltakozik, két sor esetében ugyanabban a sorrendben. Keresd meg a két teljesen azonos sort.

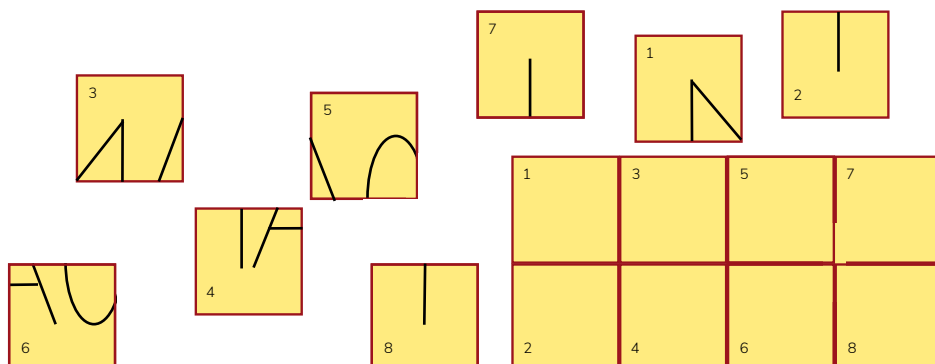
2

Három keresztnév. Ha ismered a hangokat, nem lesz nehéz kitalálni őket.

3

Másold át a kis négyzetekben levő vonalkákat az alsó, üres hálóba. Pontos munkáért jutalmul megtudhatod, hogy hívják a képen látható kutyust.

Két tehén nadrágot vásárol a boltban.

Megszólal az egyik:

– Bőő!

Mondja a másik:

– Honnan tudod, még fel se próbáltad!

– Mit eszel, Pistike?

– Pillanatragasztót.

– Mit?!

– Mmmmm!

– Jaj, komám, milyen könnyen vagy öltözve!

Nem kevés ebben a hidegben ennyi ruha?

– A ruha elég lenne, csak a hideg túl sok hozzá.

– Mi az, amivel apró dolgokat megnézhetsz?

– Mikroszkóp.

– És amivel a tenger aljáról is felnézhetsz?

– Periszkóp.

– És mi az, amivel a falon is átnézhetsz?

– Nem tudom.

– Hát az ablak!

– Mit csinálnak a várvédők, ha unatkoznak?

– Elfoglalják magukat.

Őszi sportok:
széllel szem-
ben futás,
pocsolya-
kerülgetés

4

Egészítsd ki a rajzos
közmondást:

Éhes disznó ...

REJTVÉNYPÁLYÁZAT

	1.	Érzékel	2.	A	Aszalni kezd!			
Folyadék tartá- sára alkalmas fa edény			Zorro					
Vér szállító szerv			Kétjegyű betűnk					
Réti Elek monogramja			Névelő Déli ellentéte			Autóban is van	Romlott tojás	Erdei állat
Fűzervég!					Kergető Orvosnál mondjuk			
Liter		SKÁLÁZ Jegyzet- tel-e						
TÍZA					Sértetlen Gondoz			3.
Gabona betakarítása							Francia autójel	
I					A tetejére Parkoló jele			
Hirtelen idenyúl		Kilop a végén!					Házvég!	
Érvég!		Z!					Madár- száj	
A nagy varázsló			Például, röv. Friss		Római 101 Hátsó közepe!			
TÉMA					Áskálni kezd! Büfé magan- hanzói			
É		Névelő Óra közepe!		Verő, csapó Tonna				Kérdő- szócska
Dísz	E							

Buzogány Árpád
November című
versének 2 hiány-
zó sora a rejtvény
megfejtése.

November éles szelével
a tócsákra jeget húzott,
kabátod alá fölveszed
a legvastagabbik blúzod,

előkeressük a kesztyűt,
a sapkát meg a sálát,
egyedül csak a hóember
lehet fázósabb nálad.

Vacog a lécs a kerteken,
a huncut szél meg-megrázza,
didereg még a veréb is...
Csak nincs neki is láza?

.....
.....
meleg zsebemben kíváncsi
szél úrfi kotorászik.

**HAVONTA
ÉS ÉV VÉGÉN
DÍJAKAT
SORSOLUNK KI!**

**Szeptemberi
nyerteseink: Bali-Makkai
Medárd, Marosvásárhely;
Szabó Tekla, Kolozsvár;
a dicsőszentmártoni
IV. D osztály.**

VAJNÁR ILONA rejtvénye

III. A gyalog átalakulása

- Amikor a világos gyalog eléri a 8. sort vagy a sötét gyalog az 1-t, választhat, hogy a vezér, bástya, futó és huszár közül milyen bábbá változzon át. Nem változhat királlyá, és gyalog sem maradhat.
- Az átalakulás úgy történik, hogy a gyalogot levesszük a tábláról, és helyére állítjuk a választott bábót.

1.

Figyeld meg a sakkállást! Karikázd be a helyes választ!

a) Melyik lépés a legelőnyösebb a világos gyalog átváltozásához?

E8, F8, G8

b) Mivé alakuljon át a világos gyalog ahhoz, hogy sakkot adjon?

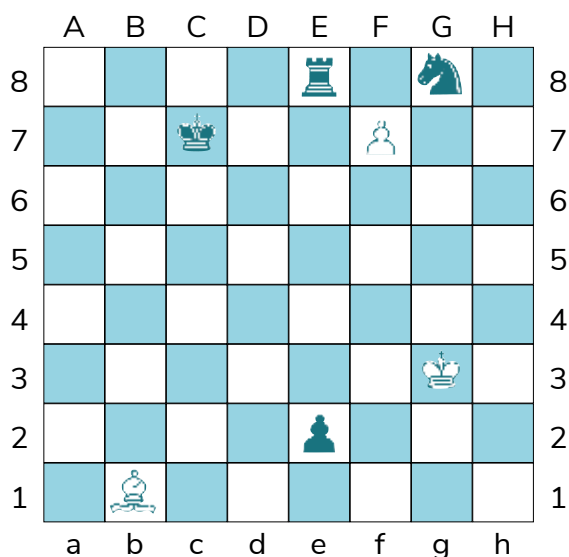
vezér, bástya, huszár

c) Mivé alakuljon a sötét gyalog ahhoz, hogy sakkot adjon, ha az első sorra ér?

futó, huszár, bástya

d) Mivé alakuljon a sötét gyalog ahhoz, hogy sakkot is adjon, és veszélyeztesse a világos futót?

bástya, vezér, huszár

2.

Helyettesítsd az egyik magánhangzót úgy, hogy az átalakult szó rajzát megtaláld a Sakkpalota életképben (októberi melléklet)! Írd le a mezők neveit!

nyál - ára -
nép - öt -
köt -

3.

A bábu csoportok számokat jelölnek. Ezúttal a király 6-ot ér. Például:

   = 135

a) Írd a téglalapokba a bábu csoportoknak megfelelő számokat!

b) Párosítsd a bábu csoportokat úgy, hogy értékeinek összege 1000 legyen! Írd a vonalra a párosítások betűit!

A

B

C

D

E

F

G

A feladatok megfejtését a 26. oldalon találod, kivéve az 1. a-t, azt küldd el nekünk. Év végén a beküldők közt sakkal kapcsolatos díjakat sorsolunk ki.

❖ TI KÜLDTÉTEK

Mi lenne, ha tollú lennék,
s elfújna a szél
messze vidékre?

Mi lenne, ha virág lennék,
illatoznék
s vizet kérnék?

Mi lenne, ha
én lennék a naprendszer,
körülöttem nyolc bolygóval,
köztük barátommal, Földdel?

De erre még gondolni sem merek,
szépen, csendben és ügyesen
hallgatom a nagyokat:
hátha tanulok valami fontosat.

Nyárádi Orsolya Borbála,
Maroskeresztúr

Reggel kiabálásra ébredek,
futkorásznak kint a gyerekek.
Este úgy fekszem le, hogy nem:
mert vacsoráznak odabent.

Másnap már esik az eső,
a gyerekek kedve nem nő.
Rájöttek, hogy bent kell játszani:
ott is lehet bohóckodni.

György Kamilla,
Lövete

▲▲▲
Tot Hunor,
Szabadka

▲▲▲
Borka Csanád,
Marosvásárhely

▲▲▲
Béres Abigél,
Székelyhíd

Egy szép őszi reggelen Fanni és Gergő süntésre készülődött. Fogat mostak, felöltöztek, reggeliztek, aztán elindultak. Az erdőben sok állatot láttak: mókust, baglyot, rókát. Egy bokorban süncsalád élt. Lefotózták őket, és boldogan hazamentek. Megmutatták a képeket a barátaiknak, akik azt mondták, hogy legközelebb őket is vigyék magukkal, mert még soha nem láttak élőben sünit.

Deák Lilla meséje és rajza, Zilah

▲▲▲
Márton
Boglárka,
Dés

Egyszer összetalálkozott egy kutya meg egy macska.
Kérdi a macska:

– Szia, ki vagy és hogy hívnak?
– Tappancs vagyok, egy barátságos kutya! És téged
hogy hívnak? – kérdi a kutya.
– Csíkossal, mert szép csíkos a bundám! – válaszol di-
csekedve a macska.

És ahogy egyre jobban elkezdtek beszélgetni, így let-
tek a világon a legjobb kutya-macska barátok!

Varga Pugner Zsanett meséje és rajza, Szatmárnémeti

Nov. 27.

Nov. 29.

Nov. 30.

Dec. 1.

Dec. 2.

Dec. 3.

Dec. 5.

Dec. 8.

Dec. 9.

Dec. 10.

Dec. 11.

Dec. 12.

Dec. 16.

Dec. 17.

Nov. 28.

Dec. 4.

Dec. 6.

Dec. 7.

Dec. 13.

Dec. 15.

Dec. 14.

Dec. 18.

Dec. 19.

Dec. 20.

Dec. 21.

Dec. 22.

Dec. 23.

NAPSUGÁR ADVENTI NAPTÁR

Advent minden napján vágd ki a dátumnak megfelelő képecskét erről az oldalról, és ragaszd kartonmellékletünkre. A szomorkás, hétköznapi részletek az ünnep közeledtével kivirulnak: a magányos néni üdvözlét kap, a bevásárlószatyor megtelik finomságokkal, elkészül az omlós sütemény, a karácsonyfadísz, az adventi koszorún gyertyák lobognak, az égen csillagok ragyognak, az utcazenész kalapjába pénz hull, de még a hóember, a kutyas, a cica is felvidul.

MÜLLER KATI rajzai

Dec. 24.

A Találd ki! feladatok megfejtései:

1. B és F; 2. Réka, Misi, Dóra; 3. Maci; 4. Éhes disznó makkal álmodik.

A sakkeladványok megfejtései:

1. b) huszár, c) futó, d) vezér; 2. nyúl-A1, nap-F8, kút-E3, óra-E7, út-C5
3. a) A – 631, B – 935, C – 69, D – 165, E – 369, F – 65, G – 931
b) A+E, B+F, C+G

ILLYEFALVA

Vágjátok ki, és ragasszátok az osztály gyűjtőlapjára a bélyeget.

KÓSZABÓCSA

postát bont

Sziasztok!

Akár tocsogunk, akár kopogunk, akár kihajt, akár nem a Katalin-ág, továbbra is várom leveleiteket, rajzaitokat, verseiteket, meséiteket mindarról, ami novemberben történt veletek! Járjatok nyitott szemmel, és sportolni se felejtsetek el!

Tisztelettel és szeretettel köszönjük, amit a lapok nyújtanak nekünk. Idén Napsugár-olvasók és rejtvényfejtők leszünk! További sikereket kívánunk.
Kocsis Melinda tanító néni és a sarmasági III. A osztály

Örömmel kezdtük a II. osztályt! Virágcsokrainkkal köszöntjük a Szivárványos, Napsugaras néniket, bácsikat!
Jenei-Szenner Emőke-Szende és tanítványai, Nagyernye

SPORTOLJ, ÉS KÜLDJ FÉNYKÉPET MAGADRÓL!

Megyesi Karina Mária, kolozsvári olvasónk, a Báthory István Elméleti Líceum diákja már alig várja a telet, hogy újból korcsolyázhasson.

A **krasznai Cserey-Goga Technológiai Líceum** III. C osztályának lelkes sportolóiról küldött egy-egy fényképet tanító nénijük, **Vékás Melinda**: **Kovács Ferenc** focizik, **Mészáros Péter** lovagol, **Seres-Matolcsy Janka** kézilabdázik.

NAPSUGÁR - SZIVÁRVÁNY KÉPTÁR

Képzőművész munkatársaink rajzaiból képeslap-sorozatot indítottunk. A következő tanévben is küldünk belőlük azoknak az olvasóinknak, akik rendszeresen írnak, rajzolnak nekünk.

Gyűjtsd te is!

Órák után Tom és Becky kettesben az osztályban maradt. Rágógumit rágtak, szerelmet vallottak egymásnak. Eljegyezték egymást. Tom elkottyantotta, hogy ő korábban már más lánnyal, Amyvel is járt jegyben. Becky megsértődött, Tom bánatában elszaladt. A közeli erdőbe ment. Eltervezte, hogy elszökik hazulról. Elképzelte, hogyan keresik és sajnálják, hogy elveszett. Az erdőben később megjelent Joe Harper, akivel zsiványosdit játszottak. Este Tom megvárta, míg Sid elaludt, majd kiszökött az ablakon. Huckleberry Finn egy döglött macskával várta. Tudott egy szemölcsöt leszedni való varázslatot. A domboldalra mentek, a temetőbe.

Megkeresték a nemrég eltemetett lóképű Williams sírját. Mielőtt a varázslatnak nekifoghattak volna, a sírnál megjelent a fiatal Robinson doktor, az öreg és ptyókos Muff Potter és Indián Joe. Potter és Joe kiásta Williams hulláját, felkötötték egy saroglyára. De nem indultak el vele: pénzt kértek a doktortól. Vita kerekedett, dulakodás lett belőle, az orvos kupán ütötte Pottert. Potter eldőlt, Indián Joe az öreg Potter késével leszúrta Robinson doktort. Később Joe elhitette Potterrel, hogy az orvost ő szúrta le. Megígérte neki, hogy nem árulja el senkinek. A két felnőtt eltűnt, a holdfényben ott maradt a kiásott hulla és a halott orvos a nyitott sír mellett.

Leírás a 26. oldalon.